

af den overlegne filmiske fortællekunst. Her kan måske scenen med negerdanseren (med den hvide maske) nævnes eller den også i sig selv mærkeligt fascinerende scene, hvor Tyvian og Eva *voyeur*-agtigt gennem et nøglehul betragter intet ringere end Peterskirkenes kuppel – og Tyvian slutter af med at stikke en finger i hullet. Generelt kan det vel også indvendes mod Losey (Hakim eller ikke Hakim), at han har en tendens til at bygge et vel stort apparat op omkring temmelige banale pointer. Her i »Eva« forekommer bibelcitaterne og den ganske vist visuelt prægtige udnyttelse af det gotiske hjørnerelief og Doge-paladset noget søgte, ligesom brugen af symbolske rekvisitter, hovedsageligt af erotisk karakter, virker noget overdreven (æg, fal-liske telefoner og fisk er nævnt, men dertil kommer lamper, sko, springvand osv.). Konsekvent i filmens stil er det naturligvis til gengæld, at det Venedig, vi præsenteres for, er det vel nok ukarakteristiske, der præges af Longhenas og Palladios kirker og af Sansovinos Biblioteca Vecchia, på Piazzettaen – men det forekommer unægtelig mere i filmens end i Francescas stil, at hun skal vælge Longhenas Salute-kirke som sin (må jeg i al beskedenhed have lov at foreslå Santa Maria dei Miracoli for *Virna Lisis* figur). På den anden side er filmen dog også mere end denne barok og byder på visuelle indtryk mere i stil med dem, vi ellers kender fra *Gianni di Venanzos* kamera: nogle romerske forstads kvarterer, tågestemningerne over Canale di S. Marco og den vidunderlige morgenstemning (»Den dejligste tid på dagen«, mener Tyvian) i villaen med Torcellos prægtige basilika og campanile stående på lagunens lave horisont.

Der kan vel næppe være tvivl om, at Losey har villet lave en film, der var »ikke indbildsk, blot nøjagtig«, som Tyvian karakteriserer sig selv. Som vi har fået den til landet, må vi imidlertid i højere grad, end det vel har været tilsigtet, lade os nøje med at imponeres og medrives af det barokke ydre. At slutte, som Tyvian også formulerer det et sted, at »*the inside doesn't count*« (unægteligt en betænkelig replik i en film af denne karakter) vil dog nok være forkert. Sandheden ligger vel midt imellem.

Søren Kjærup

I den grønne skov

Prod.: Nordisk Films Kompagni, Danmark 1968. Udlej.: Nordisk Films Kompagni. Instr.: Palle Kjærulff-Schmidt/ass.: Tom Hedegaard. Manus.: Klaus Ribbjerg. Foto: Claus Loof/ass.: Jeppe Jeppesen (e-c). Klip: Ole Steen. Musik: Bent Fabricius-Bjerre, Bellman, Eric Christiansen, Svend Holst, Beethoven. Arkitekt: Henning Bahs. Medv.: Peter Steen, Yvonne Ingdal, Ellen Winther, Morten Grunwald, Jesper Langberg, Mime Fønss, Ingolf David, Kirsten Rolffes, Hans W. Petersen, Bodil Kjer, Gyda Hansen, Birgit Brüel, Kirsten Walther, Solveig Sundborg, Kjeld Jacobsen, Ulla-Britta Borksand, Bjørn Puggaard-Müller, Gert Bastian, Frank Leon, Anna-Louise Lefèvre, Claus Ryskjær, Knud Hilding, Pjerrot, Tribini, Vejemand. Prem.: 29.3. 1968, Palads. Længde: 2300 m, censur: rød.

I sin svada af en søndagskronik om »dansk film« kort før premieren på »I den grønne skov« gjorde Klaus Ribbjerg energisk op med den unge danske filmkritik, hvilket stort set vil sige kredsen om »Kosmorama«. Fingrene blev ikke lagt imellem og som sædvanlig når Ribbjerg ryster regnen af sin danske hat og vover sig ud i polemik med alle dem, der nok betragter Ribbjerg som en vældig god lyriker og en »flink fyr«, men ikke ligefrem som verdens ottende vidunder, regnede det med slag under bæltstedet, med citatfusk og oplagte usandfærdigheder, der fik én til – endnu engang – at spekulere på, hvorfor Ribbjerg stadig ikke har studeret polemikkens ABC hos den Poul Henningsen, han mener at være i en dyb, frimureragtig pagt med. Altid at tage folk på ordet, at gå ud fra deres tekst. Men urent trav fra Ribbjergs side når der er slagsmål i gaden er man efterhånden vant til, og vi kunne derfor dårligt andet end betragte kronikken som god og velkommen PR for »Kosmorama« på samme måde som det i sin tid (det er lang tid siden) var god og velkommen PR for Ribbjerg at få en spand lort hældt i hovedet af Vendsyssel Tidende og Dansk Skuespillerforbund. Vi takker.

Det er synd at sige, at man også fik lyst til at takke for »I den grønne skov«, som man havde regnet med måtte være noget *helt* udover det sædvanlige, siden Ribbjerg i den grad skruede bissen på. Vi skal dog ikke her fylde spalterne med en minutiøs analyse af hvorfor vi ikke har lyst til at takke for filmen, dagblads-kritikken (bortset fra den konservative) sagde stort set, hvad der skulle siges om denne aldeles ligegyldige og ufatteligt kedelige vaudeville-strimmel, hvor et af de mest oplagte miljøer i Danmark blev kvalt i fisefornemhed og en »romantik«, der helt synes at have fået Bo Widerberg og Jan Troell galt i halsen. To punkter i Ribbjergs kronik er der imidlertid grund til at trække frem, hvis man vil belyse hvorfor Ribbjergs (og Palle Kjærulff-Schmidts) to sidste film er så mislykkede, som de er. Ribbjerg skriver, at han (og Palle Kjærulff-Schmidt) ikke vil skabe sig, når de laver film. Ikke noget med skæve vinkler hos farmand! Desuden betragter Ribbjerg film som poesi. Film er atmosfære, stemning. Film er digt!

Jeg tror, at det er angsten for at *skabe* sig samt troen på at film umiddelbart er poesi, der er skyld i, at »Historien om Barbara« og »I den grønne skov« aldrig bliver til noget, aldrig kommer i gang, aldrig får en dramatisk rejsning, altid forbliver i det vege, det skjulte, det uforløste. I det ublufærdigt blufærdige. Med sin programerklæring har Ribbjerg ufri-villigt sat fingeren på det ømme punkt. Ribbjerg, der engang blev landskendt på at afsløre falskhed og hulhed, er i dag (i hvert fald som filmmand) mere og mere en fange af *den* danske vevhed, der

gerne forveksles med åbenhed og ærlighed og følsomhed. Man jazz'er lidt frem og tilbage med sine »fornemmelser« og fremfor alt tør man ikke give sig i lag med løgnen, tør ikke *lyve*, tør ikke være – dramatisk. Men, som Truffaut har påpeget det, det er nu engang nødvendigt at gå vejen over løgnen for at fortælle sandheden. Det er også Truffaut, der har sagt, at vevhed med hensyn til intentionerne bag hvert billede i en film er dræbende. Endelig kan man citere Truffauts dejlige udtalelse om at han ikke kan udstå poesi. Det burde skrives på samtlige mure i dette land, der som bekendt ligger på maven for alt hvad der lugter af poesi og »poetisk livsholdning«. For Truffaut er film prosakunst. Hver gang folk sender ham breve med digte i smider han dem i papirkurven. Nej, film er ikke i første instans poesi. Film er handling, action, intention, vilje, polemik, pamflet, realisme. Poesien kommer altid som en ekstraeffekt, den dukker op som den hvide Cadillac, der hele tiden er ved at dreje om hjørnet i baggrunden når forgrunden – historien – er i orden. Det er med poesien som med kærligheden: den kommer når man mindst venter den, Ribbjerg.

Men Palle Kjærulff-Schmidt da, for nu at trække ham frem af den besynderlige parentes, han altid befinder sig i, når en ny »Ribbjerg-film« er på trapperne? Palle Kjærulff-Schmidt – tror han virkelig på de sikkert meget velskrevne drejebøger, som Ribbjerg giver ham i hænde? Spørger han aldrig: hvad er det egentlig vi *vil* – udover at lave femørespøsi med svæveflyvere i det grønne græs á la sommerfuglen i »Elvira Madigan«, lidt karruselkørsel, lidt sejlen op og ned ad åen med Yvonne Ingdal i det sædvanlige surmulende nærbillede? Det er sympatisk, at Palle Kjærulff-Schmidt i den grad tror på Ribbjergs poesi, at han to gange i træk sætter sig selv overstyr i forsøget på at redde, hvad der ikke kan reddes. Og med troende kan man som bekendt ikke diskutere. Man har bare lov til at håbe, at de en dag får smag for den søde troløshed. Man har lov til at håbe, at Palle Kjærulff-Schmidt, som vi stadig har grund til at takke for Palle Kjærulff-Schmidt-filmene »Der var engang en krig« og for Ribbjerg-filmene »Weekend«, nu tør lære så meget af den Truffaut, hvis »humanisme« han beundrer, at han giver sig til at sky poesien som pesten. Giv mig en god drejebog, og jeg laver en god film, sagde George Cukor engang. Giv Palle Kjærulff-Schmidt en god historie, og han skal nok vise sig i stand til at lave filmkunst, filmpoesi, stemninger. Alt det dyre, kort sagt. Vi står ikke så stærkt herhjemme hvad film angår, at vi har råd til at Palle Kjærulff-Schmidt bliver længere og længere borte i den veletablerede danske uvirkelighed.

Henrik Stangerup